

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל
שאלון לרישום קורות ניצולת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: פרומן	שם פרטי: דב זיסמן
-----------------	-------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: פרומן	בלועזית: Froman	שם נעורים:
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: דב זיסמן	בלועזית: Zesman Dov	מין: ז תאריך לידה: 11.08.1929
מקום לידה (ישוב, מחוז): בנדין	בלועזית: Bendzin	ארץ לידה: פולין
שם פרטי של האב: לייביש	שם פרטי ושם נעורים של האם: אסתר טריימן	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):	שם נעורים של האישה: טריימן אסתר	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז): בנדין	בלועזית: Bendzin	ארץ המגורים: פולין
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): בנדין, פולין		
האם היית בגטאות? אילו ומתי? גטו בנדין, עד שנת 1943		
האם היית במחנות? אילו ומתי? קרוויין- שבועיים ב-1943, אושוויץ קומנדו 3 (בלכהאמר) – מ 1943 עד ינואר 1945, גרוס רוזן – חודש ב-1945, בוכנוואלד – עד סוף המלחמה		
מקום השחרור: בוכנוואלד	תאריך השחרור: 11.04.1945	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה? לא	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? צרפת, אוזה	
מקומות/מחנות בדרך לארץ: אקואי צרפת – מוסד ילדים של אוזה	שנת העלייה: 1945	שם האנייה: נורמנדי (אם עלה בדרך הים)

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בבנדין. אבא היה סוחר של דברי חשמל והיה בעל תורה ידוע אצל הרב של בנדין ואמא עקרת בית. בגיל 6 נפטרה אימי.

אבא התחתן שוב ועבר לורשה. נשארתי לגור עם סבתא מצד אמא. למדתי בבית ספר חרדי. למדנו מ 8 בבוקר עד 7 בערב. בבוקר

לימודי קודש ואחר הצהרים לימודים רגילים. כשהייתי בן 9 פרצה המלחמה. בתי הספר נסגרו אך היו לימודים במחתרת אצל הרב.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוקואציה למרכז ברית המועצות):

ברגע שהגרמנים נכנסו הם החלו לירות באנשים ברחוב ושרפו את בית הכנסת ובית המדרש עם 300 אנשים בפנים. בהמשך החלו

במשלוחים תוך שהם נעזרים ביודנראט שסיפקו להם רשימות. תחילה לקחו את הזקנים והילדים. כשבאו לקחת את סבתא הלכתי

במקומה וכשעברנו ליד בית הקברות קפצתי מעל הגדר וברחתי. יום אחד הוציאו את כל היהודים למגרשי כדורגל והם חולקו

לשלוש קבוצות: קבוצה שחוזרת לבתיהם, קבוצת צעירים שנשלחה ככוח עבודה לגרמניה וקבוצה של זקנים וילדים למשלוח

לאושוויץ. סבתא ביקשה שאברח כדי שיישאר מישהו מהמשפחה קפצתי מעל לגדר וברחתי. אחרי זמן מה גם סבתא חזרה. היא

התחבאה בקמין עד שכולם יצאו. נכנסו לגטו והחזקנו שם מעמד עד 1943. לא היה מה לאכול, קיבלנו תלושים אך קשה היה להשיג

משהו. סבתא העבירה אותי לבית יתומים כיוון שהם לפחות קיבלו מזון. יום אחד ראיתי שבאים אנשי אס אס והבנתי שבאו לקחת

את הילדים למשלוח. התחבאתי בגג וניצלתי. בפעם אחרת הצליחו להכניס אותי לרכבת אך ברחתי ממנה. בגטו גרנו עם דודי

ומשפחתו ופעם נוספת שבאו לקחת אותנו החבאנו את סבתי, דודתי וביתם בבונקר שבנינו שם. אני ודודי נלקחנו למשלוח. הייתי

אמור להישלח לאושוויץ אך ראיתי שם איש שנראה כמנהל עבודה וביקשתי ממנו שייקח אותי איתו. הוא היה קבלן כבישים

ולקח אותי לקרווין. קיבלתי פטיש לשבור אבנים מאחר ולא הצלחתי להרים אותו נשלחתי לאושוויץ. קעקעו בידי את המספר
177100. שלחו אותנו לסחוב צינורות בכתי חרושת. חליתי בדיוזנטריה וביקשתי מהאח הגרמני שייתן לי משהו ואכן הוא נתן לי
שני כדורים ובהמשך יצאתי מזה. היו שם בתי החרושת לעיבוי בנזין שהופצצו שוב ושוב. יום אחד נשמעה אזעקה והוכנסנו לבונקר
יחד עם קבוצה של גרמנים. האחראי הגרמני סלד מכך שיהיה עם יהודים והוציא אותנו. הפצצה שנפלה התפוצצה על הבונקר כל
הגרמנים בו מתו ואנו ניצלנו. בינואר 1945, לקראת סוף המלחמה, הוליכו את כולנו 3 שבועות בפיג'מות בשלג לגרוס רוזן
בגרמניה. מתוך כ- 5000 אלפים הגענו כ-500. כשהגענו נשלחתי לבוכנוואלד. יום אחד עשו סלקציה. היהודים נשלחו למחנה
מגודר והאחרים נשארו במקום, ניסיתי להתחמק אך בעוברי ליד קבוצת הפולנים הם הסגירו אותי. בלילה הסתדרנו אחד על השני
וקפצנו חזרה למחנה הגדול. משם הגעתי למחנה הילדים שם נשארתי עד סוף המלחמה. משפחתי בבנדין נשלחה יחד עם כל הגטו
למשרפות באושוויץ. אבי ומשפחתו (אשה ושתי בנות) נשלחו לטרבלינקה ולא שרדו. אחי הגדול מצד אבי, שרד גם הוא את
הגטאות ופעם אף הצלחתי להעביר לו מזון כשהיה חולה וכך להצילו.
אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):
כל הילדים שהיו במחנה הועברו לצרפת לאקואי (Ecu). שמענו שהקונסוליה פולנית נותנת לכל אחד 2000 פרנק במידה וחוזרים
לפולין. נסענו לפריז והלינו אותנו במלון ושם שמענו שמאקואי נוסעים לפלסטינה. עשינו רעש שיעכבו את הרכבת והתחלנו במרוץ
להגיע למסע והצלחנו. עלינו לארץ יחד עם הרב לאו. היינו הקבוצה הראשונה שהגיעה לארץ.
נא ספרי/י על חיך בארץ (ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):
בארץ לקחו אותנו לעתלית. שם היתה ועדת השמה שבראשה עמדה גולדה מאיר. למרות שסיפרתי שאני דתי החליטה גולדה לשלוח
אותי לאפיקים. סירבתי ובסוף שלחו אותי לכפר פינס. כאן נודע לי שיש לי 2 דודות, אחיות של אבי, בארץ. אחרי שנה עברתי
למקווה ישראל. בסיום הלימודים נסעתי לירושלים ונכנסתי לישיבת מרכז הרב. מטרתי היתה ללמוד משפטים אך התברר שאין לי
תעודת בגרות ועם קבוצת חברים התחלתי ללמוד לבגרות. תוך כדי למדתי עבודה סוציאלית במשרד הסעד. ב 1951 התגייסתי
לצבא. שירתי בגולני כסמל סעד ואחר כך כקצין סעד. בתקופה זו הכרתי את אשתי ונשאנו. בסיום הצבא עברנו לירושלים
והתחלתי ללמוד משפטים. שנים רבות עבדתי בלשכת הסעד בתפקידים בכירים. בשנת 1970 ייסדתי את השרות הלאומי ועמדתי
בראשו עד 1994. בהמשך פתחתי משרד לעריכת דין. יש לי ברוך השם 4 ילדים: אחד רב ודיין, בת רופאה, ובן ובת שהם עורכי
דין. מניין נכדי למעלה מח"י וארבעה נינים. אחי, שלא ידעתי מה עלה בגורלו, הגיע לאחר המלחמה לקפריסין. יום אחד נסעתי
עם חבר לחיפה ושם אני פוגש את אחי הולך מולי.